

Târgu Jiu, oraș în sud-vestul României, regiunea istorică a Olteniei. Prima menționare documentară a evreilor în Târgu Jiu datează din anul 1838 când se vorbește de existența unei familii evreiești în localitate. În 1860 datele statistice vorbesc despre existența a 21 de evrei în oraș. Până la finalul secolului al XIX-lea populația evreiască a localității crește dar nu spectaculos, astfel că în 1899 regăsim în Târgu Jiu 69 de locuitori evrei. În 1910 numărul acestora scade la 47.

În 1930, locuiau în Târgu Jiu 100 de evrei, reprezentând mai puțin de 1% din populația totală a localității.

Între 1940 și 1944, asemeni tuturor evreilor din Vechiul Regat și cei din Târgu Jiu s-au supus sistemului de muncă obligatorie implementat de autoritățile române.

Pe toată perioada războiului, la Târgu Jiu a funcționat un lagăr pentru deținuți politici.

În 1947, în Târgu Jiu locuiau 104 evrei dar valuri successive de emigrație vor conduce la dispariția comunității evreiești din oraș. Conform recensământului populației din 2011, nici un evreu nu mai locuia în oraș la data culegerii datelor.

Lagărul de la Târgu-Jiu. Lagărul a început să funcționeze în toamna lui 1939 ca lagăr pentru refugiații de război polonezi. După instaurarea statului național-legionar, refugiații polonezi și-au găsit adăpost în țări democratice din Vestul Europei iar lagărul a primit noi categorii de internați: dizidenți politici (comuniști, legionari, apropiați ai partidelor democratice), evrei deportați din zonele rurale dintre Siret și Prut, evreii deportați din Galați sau cei care în vara lui 1940 au optat pentru repatrierea pe teritoriul sovietic. La 7 august 1941, 1501 evrei erau internați în lagărul de la Târgu Jiu.

Internații în lagăr au fost folosiți la construcția segmentului de cale ferată Bumbesti-Livezeni pe Valea Jiului.

În toamna lui 1941, marea majoritate a evreilor evacuați la Târgu Jiu din regiunile dintre Siret și Prut au fost eliberați din lagăr. Aceștia sunt regrupați în Dorohoi și începând cu noiembrie 1941 sunt deportați în Transnistria.

În iulie 1942, Ion Antonescu ordonă deportarea în Transnistria a trei categorii de evrei: a) cei acuzați de activități comuniste dar necondamnați; b) cei care au cerut repatrierea în Uniunea Sovietică în 1940; și c) evreii din lagărul Tg.-Jiu. În conformitate cu Raportul nr. 6538 al Ministerului Afacerilor Interne, 1487 de evrei au fost deportați în Transnistria, 406 dintre aceștia erau internați ai lagărului de la Tg.-Jiu. Printre deținuții politici ai lagărului Târgu Jiu s-au aflat și membri ai Bisericii baptiste din Basarabia. Aceștia au fost și ei deportați în septembrie 1942 și au ajuns împreună cu evreii acuzați de activități comuniste în lagărul de la Vapniarka.

Evreii deportați în septembrie 1942 la Vapniarka au fost repatriați în martie 1944 dar nu au fost eliberați ci din nou internați în lagărul de la Târgu Jiu. Au rămas în lagăr până la începutul lui septembrie 1944.

După război, lagărul a continuat să funcționeze ca lagăr de prizonieri de război. A fost închis în 1948.

Surse:

Arhiva INSHR-EW, R.G. 25002, rola 17, dosar 86, pp. 18-19.

Arhiva INSHR-EW, R.G. 25003, rola 141, dosar 2371, p. 104.

Arhiva INSHR-EW, R.G. 25004, rola 35, dosar 40010, p. 204.

Jean Ancel, *Contribuții la istoria României. Problema evreiască, 1933-1944*, vol. I, partea I, București, Hasefer, 2001.

Matatias Carp, *Cartea neagră*, vol. III, București, Diogene, 1996, doc. 230, pp. 442-444.

Ovidiu Creangă, "Târgu Jiu," în Geoffrey P. Megargee, Joseph R. White, Mel Hecker (eds.), *Encyclopedia of Camps and Ghettos, 1933-1945*, vol. III: Camps and Ghettos under European Regimes Aligned with Nazi Germany, Bloomington, Indiana University Press, 2018, pp. 781-782.

Radu Ioanid, *Holocaustul în România. Distrugerea evreilor și romilor sub regimul Antonescu, 1940-1944*, București, Hasefer, 2006.

Theodor Levi (ed.), "Târgu Jiu," în *Pinkas HaKehilot Romania*, Jerusalem: Yad Vashem, 1970, pp. 126-127.

Recensământul general al populației României, vol. II: Neam, limbă maternă, religie, București, Imprimeria Națională, 1938.

Shmuel Spector, Geoffrey Wigoder (eds.). "Târgu Jiu," în *The Encyclopedia of Jewish Life Before and During the Holocaust*, vol. III, Jerusalem: Yad Vashem/New York: New York University Press, 2001, p. 1289.

Ion Șerbănescu (ed.), *Evreii din România între anii 1940-1944*, vol. III, Perioada unei mari restriți, partea I, București, Hasefer, 1997, doc. 197, p. 300.

[Ana Bărbulescu]